

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 127

din 24 martie 2026

Chișinău

Cu privire la propunerea declarării stării de urgență

În temeiul art. 29 alin. (1) din Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 437-440, art. 600), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de raportul integrat al Centrului Național de Management al Crizelor privind necesitatea declarării stării de urgență.
2. Se propune Parlamentului declararea stării de urgență la nivel național pentru o perioadă de 60 de zile, începând cu data de 25 martie 2026.
3. Se desemnează Ministerul Energiei drept instituție principală responsabilă de îndeplinirea, coordonarea și dirijarea tuturor activităților de management al situației de criză.
4. Se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de hotărâre a Parlamentului privind declararea stării de urgență.
5. La data intrării în vigoare a hotărârii Parlamentului privind declararea stării de urgență, Hotărârea Guvernului nr. 81/2026 cu privire la declararea stării de alertă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2026, nr.105-107, nr. 90), cu modificările ulterioare, se abrogă.

6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

ALEXANDRU MUNTEANU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării

Eugeniu OSMOCHESCU

Ministrul energiei

Dorin Junghietu

Ministrul afacerilor interne

Daniella Misail-Nichitin

Ministrul finanțelor

Andrian Gavriliță

Ministrul justiției

Vladislav Cojuhari

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**H O T Ă R Ă R E**
privind declararea stării de urgență

În temeiul art. 66 lit. m) din Constituția Republicii Moldova, al art. 29 alin. (1) din Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 437-440, art. 600), având în vedere propunerea Guvernului Republicii Moldova, ce are la bază Raportul integrat al Centrului Național de Management al Crizelor privind necesitatea declarării stării de urgență, precum și ținând cont de afectarea infrastructurii energetice și, în consecință, iminența insuficienței resurselor energetice, fapt care afectează direct și imediat securitatea statului și a cetățenilor,

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art.1. – Se declară stare de urgență la nivel național pe o perioadă de 60 de zile, începând cu data de 25 martie 2026.

Art.2. – Pe perioada stării de urgență, Guvernul va adopta actele necesare în vederea punerii în executare a următoarelor măsuri:

1) întreprinderea unor acțiuni rapide de asigurare cu resurse energetice și echipamente necesare infrastructurii energetice;

2) dispunerea, la necesitate, a alocării mijloacelor financiare suplimentare pentru asigurarea procurării cantităților necesare de resurse energetice și a echipamentelor necesare infrastructurii energetice;

3) dispunerea, la necesitate, a măsurilor privind raționalizarea consumului de resurse energetice;

4) impunerea obligativității pentru anumiți operatori economici de a limita furnizarea de bunuri și servicii sau de a furniza bunuri și servicii în anumite cantități sau limite sau respectând anumite condiții speciale, inclusiv în ceea ce privește importul sau exportul către populație sau autoritățile și instituțiile publice, dacă acest lucru este necesar pentru a limita ori a lichida efectele crizei;

5) împuternicirea întreprinderilor energetice să acționeze în scopul procurării, producerii, transportării, distribuției și furnizării resurselor energetice pe întreg teritoriul țării;

6) coordonarea activității mijloacelor de informare în masă privind:

a) informarea populației despre cauzele și proporțiile situației de urgență, despre măsurile întreprinse pentru prevenirea pericolului, lichidarea urmărilor acestei situații și protecția populației;

b) familiarizarea populației cu regulile de comportament în timpul situației de urgență;

c) introducerea unor reguli speciale de utilizare a mijloacelor de telecomunicații;

7) efectuarea altor acțiuni necesare în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor insuficienței de resurse energetice și ale afectării infrastructurii energetice care a provocat starea de urgență.

Art. 3. – Măsurile prevăzute la art. 2 pot fi realizate prin derogare de la prevederile actelor normative.

Art. 4. – Actele adoptate de Guvern în temeiul prezentei hotărâri sunt obligatorii și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Art. 5. – Starea de urgență declarată nu afectează organizarea și desfășurarea alegerilor pe teritoriul Republicii Moldova.

Art. 6. – Pentru punerea în aplicare a măsurilor prevăzute la art. 2, Guvernul poate împuternici autoritățile și instituțiile publice să emită actele necesare, inclusiv prin derogare de la actele normative.

Art. 7. – Toate actele Guvernului prevăzute la art. 4 intră în vigoare la data publicării.

Art. 8. – Parlamentul Republicii Moldova va informa, în termen de 3 zile, Secretarul General al ONU și Secretarul General al Consiliului Europei despre prezenta hotărâre și cauzele adoptării acesteia.

Art. 9. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării, se aduce de îndată la cunoștința populației prin mijloacele de informare în masă și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Parlamentului privind declararea stării de urgență

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Parlamentului privind declararea stării de urgență a fost elaborat de Ministerul Energiei și înaintat Parlamentului Republicii Moldova, conform competenței legale, de către Guvernul Republicii Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Prevederile art. 66 lit. m) din Constituția Republicii Moldova, al art. 29 din Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză, având în vedere propunerea Guvernului Republicii Moldova, ce are la bază Raportul integrat al Centrului Național de Management al Crizelor privind necesitatea declarării stării de urgență, precum și ținând cont de afectarea infrastructurii energetice și, în consecință, iminența insuficienței resurselor energetice fapt care afectează direct și imediat securitatea statului și a cetățenilor.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

2.2.1. Prezentarea situației curente în domeniul energetic

În contextul atacurilor militare asupra infrastructurii energetice din zona de sud a Ucrainei din data 23 martie 2026, se constată existența unui risc major și iminent pentru securitatea aprovizionării cu energie electrică, determinat de defecțiunea tehnică și avariata a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV Vulcănești – Isaccea, segment aflat pe teritoriul Ucrainei.

În acest context, conform informației comunicate de operatorul sistemului de transport a energiei electrice (OST) Î.S. „Moldelectrica”, la data de 23 martie 2026, ora 19:15 a fost declanșată linia electrică 400 kV Vulcănești – Isaccea, iar procedurile de Reanclanșarea Automată a Rezervei (RAR) - repunere în funcție, inclusiv repetate nu au reușit, ceea ce a indicat despre existența unui scurt circuit între conductoarele liniei electrice. Prin urmare, fluxurile de energie electrică în direcția România – Republica Moldova au ajuns la 0 MW, astfel încât acoperirea consumului s-a realizat prin fluxuri/importuri din sistemul electroenergetic al Ucrainei, conform figurii 1.

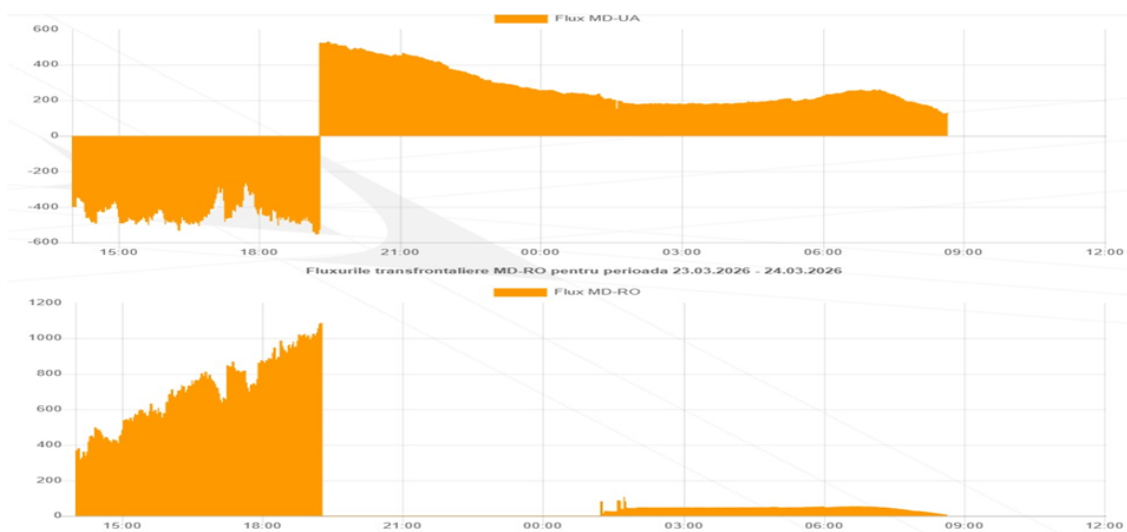

Figura 1. Evoluția fluxurilor de energie electrică urmare a declanșării LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău la data de 23 martie 2026, ora 19:15

Urmare a inspectării vizuale a traseului liniei electrice aeriene, de comun cu operatorii sistemelor de transport de energie electrică din România și Ucraina, ÎS „Moldelectrica” a comunicat că, pe teritoriul Republicii Moldova și României nu au fost identificate neconformități, iar pe teritoriul Ucrainei au fost depistate defecțiuni tehnice la elementele de susținere a conductoarelor electrice și a lanțurilor izolatoare. Remedierea acestora necesită intervenții tehnice specializate și coordonare între operatorii de sistem implicați, nefiind comunicat un timp estimat de înlăturare a defecțiunii.

Întru menținerea aprovizionării cu energie electrică, în perioada imediat următoare, au fost întreprinse măsuri privind reconectarea liniei electrice aeriene 330 kV Bălți-Dnestrovsc, aflată în proces de mentenanță planificată. Totodată, de urgență au fost puse în funcțiune/operare cele 4 linii electrice aeriene 110 kV de interconexiune cu România în regim insularizat, măsuri prevăzute atât de procedurile interne ale ÎS „Moldelectrica” cât și de Planul de Contingență în sectorul electroenergetic, prezentat de Ministerul Energiei în contextul stării de alertă instituite în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 81/2026.

La etapa actuală, având în vedere măsurile întreprinse, sistemul electroenergetic național funcționează în regim stabil având în vedere că pentru ziua de astăzi, data de 24 martie 2026, era contractată capacitate comercială, însă pentru zilele următoare se estimează un deficit la nivel de cca 350-400 MW, a se vedea figura 2.

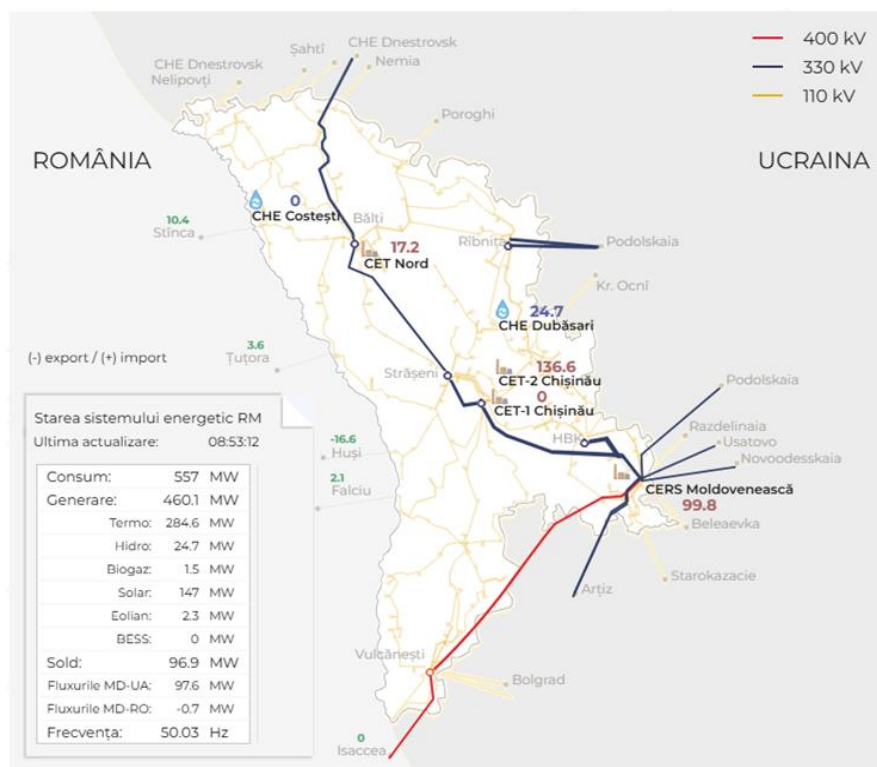

Figura 2. Starea sistemului electroenergetic al Republicii Moldova, data de 24 martie 2026, ora 08:53

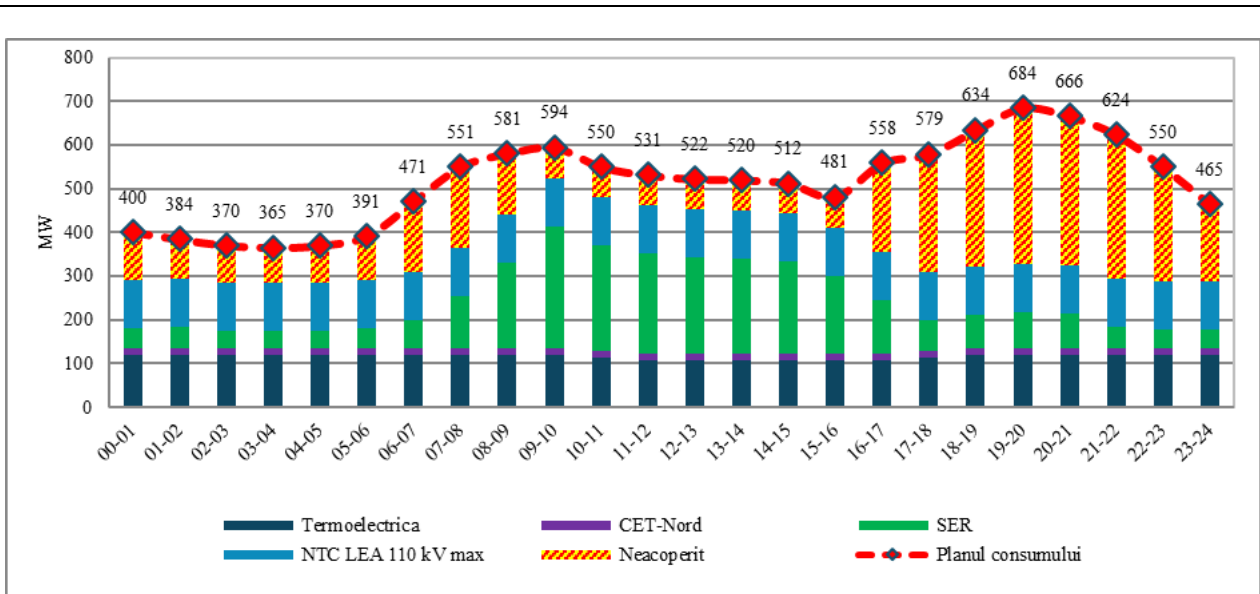

Figura 3. Acoperirea curbei de sarcină la nivelul sistemului electroenergetic al Republicii Moldova

De menționat faptul că LEA 400 kV Vulcănești – Isaccea reprezintă principalul element de infrastructură prin intermediul căruia se realizează importurile de energie electrică din sistemul ENTSO-E, în special din România, asigurând o pondere semnificativă (60-70%) din consumul de energie electrică al malului drept al Republicii Moldova, astfel că funcționarea stabilă a acestei interconexiuni este critică pentru întreg sistemul electroenergetic.

Indisponibilitatea LEA 400 kV Vulcănești - Isaccea generează un impact imediat și sever asupra echilibrului producție - consum, conducând la apariția unui deficit care poate fi compensat parțial prin aplicarea unor măsuri cum ar fi activarea surselor interne disponibile și importul prin alte interconexiuni existente. În aceste condiții, capacitatea de import se reduce semnificativ, fiind limitată la liniile de 110 kV activate în regim insular, care pot asigura doar o cantitate de aproximativ 100 MW, insuficientă pentru acoperirea necesarului național.

Deconectarea acestui segment de rețea vine cu următoarele riscuri de securitate și dezvoltare în avalanșă a incidentului:

- Suprasarcina LEA 110 kV Vulcănești – Bolgrad 1, 2, 3;
- Suprasarcina LEA 110 kV Vulcănești – Congaz;
- Tensiuni extrem de joase (circa 90 kV, în rețeaua 110 kV din regiunea stației Vulcănești), cu riscuri de instabilitate urmare a tensiunilor scăzute.

În același timp, procesul de restabilire a liniei electrice aeriene este caracterizat de un grad ridicat de incertitudine, având în vedere că traseul acesteia traversează teritoriul Ucrainei, iar intervențiile depind de cooperarea operatorilor, precum și de condițiile din teren.

În vederea gestionării acestei crize, se impune aplicarea unui set complex de măsuri, care să includă atât intervenții imediate, cât și acțiuni coordonate pe termen scurt și mediu.

În condițiile indisponibilității LEA 400 kV Vulcănești – Isaccea, ÎS „Moldelectrica”, în calitate de operator al sistemului de transport, dispune de un **set limitat**, de măsuri tehnice pentru menținerea funcționării sistemului electroenergetic în regim de avarie. Aceste măsuri vizează atât stabilizarea în timp real a sistemului, maximizarea utilizării resurselor disponibile cât și alte intervenții necesare a fi aplicate în situații de criză.

Astfel, ÎS „Moldelectrica” asigură reconfigurarea topologiei rețelei electrice de transport, prin adaptarea schemelor de funcționare, astfel încât să fie evitate suprasarcinile în nodurile critice, în special în zona stației electrice Vulcănești cu menținerea tensiunilor și frecvenței sistemului la valori admisibile de funcționare. Aceasta presupune redistribuirea fluxurilor de putere și utilizarea la maxim a capacităților disponibile pe rețelele de 110 kV interconectate cu România.

O măsură de bază o constituie organizarea și menținerea insulelor de consum, alimentate prin liniile de interconexiune de 110 kV. Acest mecanism permite asigurarea alimentării pentru anumite zone geografice, însă implică riscuri operaționale și necesită monitorizare strictă a parametrilor de sistem (frecvență, tensiune, stabilitate dinamică).

Un alt instrument esențial este activarea contractelor de ajutor de avarie, prin solicitarea de energie electrică de la operatorii sistemelor de transport adiacenți. Această măsură este critică pentru acoperirea deficitului pe termen scurt, însă este limitată de disponibilitatea partenerilor externi și de capacitățile tehnice ale interconexiunilor.

Totodată, urmare declarării stării de urgență, va putea fi dispusă maximizarea utilizării capacităților interne de producere, prin solicitarea funcționării la capacitate maximă a tuturor unităților de generare disponibile, inclusiv a celor care pot utiliza combustibili alternativi, în vederea creșterii rezervelor tehnologice ale sistemului.

În vederea menținerii stabilității sistemului, OST poate aplica limitări sau anulări ale capacităților comerciale de interconectare, precum și suspendarea tranzacțiilor de export, pentru a prioritiza alimentarea consumului intern și a reduce fluxurile necontrolate.

În situații de dezechilibru sever, în regim operativ se va recurge la aplicarea mecanismelor de echilibrare a sistemului disponibile, ca măsură de ultimă instanță pentru menținerea echilibrului sistemului, deși aceasta implică costuri semnificative și riscuri operaționale, însă menținerea viabilității și funcționalității sistemului este prioritară în asemenea situații.

În cazul în care după aplicarea tuturor măsurilor disponibile, deficitul de energie electrică va persista, ÎS „Moldelectrica” de comun cu operatorii sistemelor de distribuție vor fi în situația de a recurge la aplicarea Normativului de deconectări manuale ale consumatorilor finali în vigoare. Această măsură are rolul de a preveni colapsul total al sistemului cu deteriorarea componentelor acestuia și de a menține funcționarea obiectivelor critice a economiei naționale, asigurarea unui nivel de protecție socială și securitate a statului.

Suplimentar, operatorii de sistem vor asigura anularea sau amânarea lucrărilor de mentenanță planificate pe alte segmente importante de rețea, pentru a menține în exploatare toate echipamentele disponibile și a maximiza capacitatea rețelelor electrice.

În același timp, se impune coordonarea permanentă atât interinstituțională, cât și cu operatorii sistemelor de transport din statele vecine, în vederea optimizării fluxurilor transfrontaliere și gestionării situațiilor de urgență în regim sincronizat.

Nu în ultimul rând, autoritățile statului vizate vor intensifica activitățile de monitorizare a situației, inclusiv operatorul ÎS „Moldelectrica” va consolida analiza operativă și prognoza funcționării sistemului, inclusiv prin actualizarea permanentă a scenariilor de funcționare și evaluarea riscurilor, pentru a anticipa și preveni evoluțiile critice.

Totodată, în contextul actual al pieței regionale de produse petroliere, se conturează o serie de factori externi și interdependențe comerciale care amplifică riscurile la adresa securității aprovizionării Republicii Moldova cu produse petroliere.

Suplimentar, de menționat că, escaladarea tensiunilor geopolitice din zona Golfului Persic și suspendarea tranzitului navelor petroliere prin Strâmtoarea Hormuz au perturbat una dintre cele mai importante rute maritime ale lumii, influențând imediat dinamica prețurilor internaționale și generând presiuni crescute asupra fluxurilor logistice globale. Evoluțiile de pe piețele financiare, reflectate în creșteri bruște ale cotațiilor Brent, amplifică volatilitatea și transmit rapid riscuri în lanț către statele dependente de importuri.

Evoluțiile respective se suprapun peste o vulnerabilitate structurală a Republicii Moldova, determinată de dependența aproape totală de două piețe regionale – România și Bulgaria. În condițiile în care rafinăriile românești parcurg un ciclu de mentenanță programată, iar operatorul bulgar se confruntă cu constrângeri legate de regimul sancțiunilor internaționale, disponibilitatea produselor petroliere destinate exportului devine incertă. Această situație creează posibilitatea ca fluxurile de aprovizionare să fie diminuate sau reorientate în favoarea unor piețe mai mari, mai lichide și mai atractive din punct de vedere comercial.

În același timp, analiza stocurilor interne evidențiază o capacitate limitată de absorbție a șocurilor externe, întrucât rezervele disponibile asigură un număr relativ redus de zile de consum. Această realitate reduce marja de manevră a autorităților și sporește riscul ca, în absența unor măsuri adecvate, disponibilitățile pentru consumul intern să fie insuficiente într-o perioadă marcată de volatilitate accentuată.

În sectorul gazelor naturale, deși nu se constată la această etapă un deficit fizic iminent, persistă riscuri importante legate de costul de achiziție, volatilitatea pieței regionale și disponibilitatea volumelor în condiții comerciale avantajoase. Orice perturbare majoră a pieței europene sau globale se reflectă indirect asupra Republicii Moldova, inclusiv prin creșterea costurilor și diminuarea predictibilității aprovizionării. În același timp, situația regiunii transnistrene rămâne un factor suplimentar de vulnerabilitate, întrucât orice dificultate de aprovizionare în această zonă poate produce efecte economice, sociale și de securitate cu impact mai larg.

În aceste condiții, se impune menținerea și, după caz, consolidarea măsurilor excepționale de protejare a pieței interne, a stocurilor disponibile și a continuității aprovizionării. Situația actuală confirmă necesitatea unui răspuns ferm și coordonat, capabil să reducă riscurile imediate și să prevină transformarea unei crize externe într-o perturbare internă majoră a sectorului energetic.

Având în vedere caracterul critic al situației, amploarea impactului și riscurile asociate, se concluzionează că indisponibilitatea LEA 400 kV Vulcănești – Isaccea , precum și evoluția situației privind aprovizionarea cu produse petroliere, acestea constituie o situație de criză energetică majoră cu impact sever, care depășește capacitatea de gestionare prin mecanisme operaționale obișnuite și se încadrează în categoria unei crize energetice majore, cu implicații directe asupra securității naționale, elemente ce justifică pe deplin declararea stării de urgență în sectorul energetic, în conformitate cu art. 29 din Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză.

În acest sens, se propune examinarea de urgență a situației și adoptarea deciziei de declarare a stării de urgență, în vederea protejării securității energetice, economice și sociale a Republicii Moldova.

Totodată, este de remarcat că situația detaliată aferentă sectoarelor energiei precum și riscurile iminente la adresa securității statului sunt reflectate în Raportul privind necesitatea declarării stării de urgență.

2.2.3. Actele normative și aspectele insuficient reglementate, nereglementate sau care urmează a fi abrogate

Nu este aplicabil

2.2.4. Principalele părți interesate în intervenția propusă

Autoritățile administrației publice centrale și locale, agenții economici, instituțiile publice, precum și cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivele principale stabilite de autorii proiectului sunt următoarele:

Proiectul prevede declararea stării de urgență în domeniul energetic, care urmează să se aplice pe întreg teritoriul Republicii Moldova, pe o perioadă de 60 de zile.

Starea de urgență va intra în vigoare la data adoptării de către Parlament a hotărârii respective. Or, conform prevederilor art. 29 alin. (1) al Legii 248/2025 privind gestionarea situațiilor de criză „starea de urgență se declară de Parlament la propunerea Guvernului sau a Președintelui Republicii Moldova, la nivel național, în unul sau mai multe unități administrativ-teritoriale ori pe un anumit teritoriu, atunci când analiza indicatorilor de risc indică faptul că limitarea consecințelor crizei este imposibilă fără implementarea unor măsuri de management care implică restrângerea unor drepturi și libertăți individuale prevăzute de prezenta lege, precum și alocarea de resurse suplimentare față de cele disponibile în mod normal” . .

Pe durata stării de urgență, Guvernul,, va adopta acte necesare cu caracter executoriu pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova. Pentru a asigura impactul prompt al acestora, proiectul prevede faptul că actele adoptate vor intra în vigoare din momentul emiterii lor.

Proiectul instituie posibilitatea întreprinderii unui șir de măsuri ce vor fi aplicate prin intermediul actelor adoptate de Guvernul Republicii Moldova, în scopul prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor situației care a provocat starea de urgență, după cum urmează:

- 1) adoptarea deciziilor necesare în scopul asigurării unor acțiuni rapide de asigurare cu resurse energetice și echipamente necesare infrastructurii energetice;
- 2) dispunerea, la necesitate a alocării mijloacelor financiare suplimentare pentru asigurarea procurării cantităților necesare de resurse energetice și a echipamentelor necesare infrastructurii energetice;
- 3) dispunerea, la necesitate, a măsurilor privind raționalizarea consumului de resurse energetice;
- 4) impunerea obligativității pentru anumiți operatori economici de a limita furnizarea de bunuri și servicii sau de a furniza bunuri și servicii în anumite cantități sau limite, sau respectând anumite condiții speciale, inclusiv în ceea ce privește importul sau exportul, către populație sau autoritățile și instituțiile publice, dacă acest lucru este necesar pentru a limita ori a lichida efectele crizei;
- 5) adoptarea deciziilor de împuternicire a întreprinderilor energetice să acționeze în scopul procurării, producerii, transportării, distribuției și furnizării resurselor energetice pe întreg teritoriul țării;
- 6) coordonarea activității mijloacelor de informare în masă privind:
 - a) informarea populației despre cauzele și proporțiile situației de urgență, despre măsurile întreprinse pentru prevenirea pericolului, lichidarea urmărilor acestei situații și protecția populației;
 - b) familiarizarea populației cu regulile de comportare în timpul situației de urgență;
 - c) introducerea unor reguli speciale de utilizare a mijloacelor de telecomunicații;
- 7) efectuarea altor acțiuni necesare în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor insuficienței de resurse energetice și a afectării infrastructurii energetice care au provocat starea de urgență.

Măsurile prevăzute vor putea fi realizate prin derogare de la actele normative în vigoare.

Remarcăm aici că șirul măsurilor posibile de întreprins de către Guvern nu va fi enumerat într-o manieră exhaustivă, or, potrivit subpunct 7) Guvernul va putea dispune efectuarea altor acțiuni necesare în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor crizei pe piața de resurse energetice, care a provocat starea de urgență.

Autoritățile responsabile de gestionarea stării de urgență au nevoie de flexibilitate pentru a putea reacționa prompt la diversitatea situațiilor de urgență care pot pune țara în pericol.

Soluția dată nu creează premisele unor abuzuri instituționale, or, ea nu îi acordă executivului o marjă de discreție absolută, acesta rămânând limitat în alegerea măsurilor de urgență, deoarece norma utilizează cuvântul „necesare” în textul prevederii date. Prin urmare, competențele suplimentare ale autorităților responsabile de gestionarea stării de urgență sunt strict limitate de motivele și obiectivele care au stat la baza declarării stării de urgență și nu pot depăși competențele autorităților publice stabilite prin Constituție.

Totodată, se prevede că Parlamentul Republicii Moldova va informa, în termen de 3 zile, Secretarul General al ONU și Secretarul General al Consiliului Europei despre prezenta hotărâre și cauzele adoptării acesteia.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă analizată

Opțiunea alternativă constă în gestionarea situației de criză în conformitate cu Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul electroenergetic și a Planul de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul electroenergetic.

Instrumentele legale disponibile și competențele Guvernului Republicii Moldova nu sunt suficiente pentru depășirea situației excepționale din sectorul energetic.

Având în vedere complexitatea în ceea ce privește riscul întreruperii livrărilor de resurse energetice și pentru a gestiona situația de urgență, se vor implementa măsuri care permit:

- adoptarea rapidă a deciziilor în termeni foarte scurți comparativ cu procesul de promovare a actelor normative în conformitate cu Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative;
- derogări de la cadrul normativ, acolo unde este justificat;
- alocarea resurselor financiare suplimentare în legătură cu gestionarea crizei;
- adoptarea actelor necesare cu acțiuni care pot să nu fie cuprinse în Planurile de acțiuni privind situațiile excepționale în sectoarele energeticii,

Opțiunea de a nu elabora și aproba proiectul

Opțiunea de a nu elabora și aproba proiectul nu a fost analizată.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul financiar asupra sectorului public se estimează.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul ar putea necesita alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat, care însă nu pot fi cuantificate la momentul de față.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Având în vedere că o parte semnificativă de resurse energetice este consumată în sectorul industrial, întreruperea furnizării de energie electrică, gazelor naturale și produselor petroliere poate afecta în ansamblu sectoarele economiei naționale. Instabilitatea economică generată de criza energetică poate reduce încrederea investitorilor/consumatorilor de resurse energetice și poate duce la o scădere generală a cererii pentru produse și servicii, ceea ce afectează negativ sectorul privat și va avea repercusiuni asupra populației prin amplificarea prețurilor la produsele finale și majorarea inflației.

Impactul economic direct se manifestă pe termen scurt, imediat după ce au loc deconectările de energie electrică, și se referă la consecințele suportate de sectorul ce produce și/sau furnizează energie electrică. Totodată, un impact economic semnificativ va fi resimțit și de alte sectoare ale economiei, mari consumatoare de energie electrică (industrie, agricultură, comerț, transporturi etc.), prin reducerea volumului producției sau a serviciilor prestate.

În acest context, este de menționat că întreprinderile din sectorul industrial reprezintă principalii consumatori de energie electrică, concentrând circa 28% din consumul total al sectorului real al economiei, din care:

- industria alimentară – 45% din total consum al sectorului industrial
- producția altor produse din minerale nemetalice (sticlă, ciment, var, articole din beton etc.) - 24%
- alte activități industriale – 9,2%
- industria textilă și de pielărie – 5,6%
- industria chimică și petrochimică (inclusiv industria farmaceutică) - 4,5%
- industria constructoare de mașini – 3% etc.

<p>Un calcul preliminar arată că pierderile cauzate de sistarea livrării energiei electrice pentru o oră, ar produce un impact negativ asupra PIB-ului de circa 0,02%. Totuși, din cauza incertitudinilor majore și a numărului mare de necunoscute care încă planează asupra modalității de reacție a economiei, acest nivel poate fi perceput ca limita inferioară a impactului care include doar efectele directe.</p> <p>Prin urmare, prin acțiunile care ar putea fi întreprinse de Guvern, se vor putea evita asemenea riscuri.</p>
<p><i>4.4. Impactul social</i></p> <p>În lipsa intervenției, există riscul aplicării unor măsuri de reducere sau întrerupere a furnizării energiei electrice pentru anumite categorii de consumatori, ceea ce ar afecta direct populația, instituțiile publice și serviciile esențiale. O astfel de situație ar putea genera perturbări semnificative în funcționarea instituțiilor medicale, educaționale și sociale, precum și în furnizarea altor servicii publice esențiale. Suplimentar, există riscul apariției unor dificultăți în asigurarea cu produse petroliere, ceea ce ar putea conduce la creșterea costurilor de transport, reducerea accesului populației la servicii critice și perturbarea activităților economice de bază.</p> <p>Impactul ar fi resimțit în mod deosebit de familiile cu venituri mici, de comunitățile rurale și de consumatorii vulnerabili care depind în mod direct de accesul la resurse energetice pentru activitățile cotidiene.</p> <p>Astfel, prin instituirea stării de urgență se urmărește protejarea continuității alimentării consumatorilor finali cu resurse energetice, în special a consumatorilor casnici și a celor vulnerabili, cu impact direct asupra nivelului de trai și a întregii economii.</p> <p><i>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</i></p> <p>Nu este aplicabil</p> <p><i>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</i></p> <p>Nu este aplicabil</p>
<p><i>4.5. Impactul asupra mediului</i></p> <p>Proiectul nu are impact asupra mediului.</p>
<p><i>4.6. Alte impacturi și informații relevante</i></p> <p>Nu este aplicabil</p>
<p>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</p>
<p>Nu este aplicabil</p>
<p><i>5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</i></p>
<p>Nu este aplicabil</p>
<p><i>5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</i></p>

Nu este aplicabil
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Nu este aplicabil
7. Concluziile expertizelor
Nu este aplicabil
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Nu este aplicabil
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Măsurile necesare sunt cele prevăzute în proiectul de Hotărâre a Parlamentului și în cuprinsul Hotărârii Guvernului cu privire la propunerea declarării stării de urgență.

Ministrul Energiei

Dorin JUNGHIETU